

Posudek oponenta diplomové práce

Autor, práce: Bc. Markéta Pechačová, Dějiny Divadla státního filmu
Vedoucí práce: Doc. PhDr. Alena Míšková, Ph.D., PhDr. Jiří Hnilica, Ph.D.
Rok: 2015
Rozsah: 93 stran + příloha (45 stran)

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	X			
Metody využité autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	X			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.		X		
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	X			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.	X			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.	X			
Autor správně cituje.		X		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Bc. Markéta Pechačová si za téma diplomové práce zvolila dějiny dosud opomíjeného, zato však pro české kulturní dějiny velice důležitého souboru – Divadla státního filmu. Jelikož se zatím nikdo tímto divadlem výlučně badatelsky nezabýval, její práce představuje první komplexní zpracování tohoto tématu a považuji ji tudíž za velice přínosnou. Autorka

zasadila Divadlo státního filmu do širšího kulturně-společenského kontextu a vytýčený cíl práce se jí podařilo beze zbytku naplnit.

Diplomantka rozdělila práci vedle úvodu a závěru do čtyř celkem přehledných a logických kapitol. Nejprve se pokusila nastínit situaci českého divadelnictví na přelomu čtyřicátých a padesátých let, aby posléze v další části popsala okolnosti vzniku Divadla filmového studia (později přejmenovaného na Divadlo státního filmu) a v každé následující kapitole analyzovala jednu sezónu tohoto poměrně neobvyklého divadelního souboru. V poslední kapitole se autorka věnuje nejen rozdělení divadla na dvě scény (ve Vodičkově ulici a v Karlíně), ale i okolnostem jejich zániku. Je třeba vyzdvihnout obrazovou přílohu, kterou představují nejen fotografie či programy jednotlivých představení Divadla státního filmu, ale také kompletní seznam členů tohoto hereckého souboru s uvedením rolí. Díky tomuto seznamu můžeme kupříkladu konstatovat, že herci, kteří se počátkem roku 1950 podíleli na natáčení propagandistického filmu o tzv. Čihošťském zázraku, pocházeli právě z Divadla státního filmu.

Autorka při psaní práce vycházela zejména z archivních pramenů, uložených v Divadelním ústavu, v Archivu hlavního města Prahy a v Národním archivu. Především dokumenty z proveniencí státních či stranických institucí (Ústřední kulturně propagační komise a kulturně propagační oddělení ÚV KSČ, Ministerstvo informací) představují klíčové dokumenty k pochopení systému řízení a ovlivňování nejen českého divadla, ale i české kultury obecně a jejich využívání není zejména v odborných publikacích historiků umění příliš obvyklé. To však neplatí pro Bc. Pechačovou, která dokázala na jedné straně tyto úřední prameny využívat, na straně druhé zároveň prokázala znalost dějin českého divadla ve zkoumaném období. Informace získané archivním výzkumem autorka vhodně doplnila citacemi dobových divadelních kritik a ve své práci nastínila nepříliš lichotivou pověst, které se u odborné veřejnosti Divadlo státního filmu těšilo. Podle mého názoru se však autorka mohla ještě pokusit o získání dalšího typu pramene – a sice vzpomínek pamětníků. Z příloženého seznamu členů souboru vyplývá, že minimálně dva herci dosud aktivně působí – a sice Vladimír Brabec a Soňa Červená. Domnívám se, že zejména pohled pozdější exulantky Soni Červené se bude dosti odlišovat od „budovatelského“ jazyka citovaných úředních dokumentů či od vzpomínek některých aktérů (Bohumil Šmída), publikovaných ještě před listopadem 1989. Autorka též nevyužívá některou relevantní odbornou literaturu, jako jsou časopisecké studie Jiřího Knapíka.

Za mimořádně přínosný považuji popis působení režiséra Alfréda Radoka a přípravy jeho úspěšné inscenace hry F. F. Šamberka *Jedenácté přikázání*. Jak autorka správně poznamenává, používání filmových prvků v této inscenaci představuje fakticky počátek Laterny magiky (s. 60), a to již za spolupráce pozdějšího světoznámého scénografa Josefa Svobody (autorkou chybně označeného za Jana). Myšlenka propojení divadla a filmu v jednom uměleckém souboru, za kterou původně stály spíše praktické důvody (zajistit pro účely filmování herce nevytížené účinkováním v jiných divadlech), tak přinesla zcela jiné ovoce, nežli autoři tohoto plánu zamýšleli. Domnívám se, že autorka mohla tuto skutečnost zmínit i v úvodu a závěru práce, neboť tento nechtěný „vedlejší produkt“ je bezesporu největším přínosem Divadla státního filmu, a to nejen pro českou, ale i světovou kulturu. Stejně tak se domnívám, že Radokův deníkový zápis, který autorka cituje v poznámce pod čarou č. 133 (s. 62), mohl být součástí vlastního textu, neboť neuvěřitelně výstižně popisuje poměry v české kultuře, ne-li celkově v komunistickém Československu padesátých let.

Diplomová práce Bc. Markéty Pechačové je psána velice čtivým jazykem a neobsahuje téměř žádné překlepy a pravopisné chyby. Autorka se dopustila pouze několika drobných faktických chyb – autor nechvalně proslulé budovatelské hry *Parta brusiče Karhana* používal „dělnického“ pseudonymu Vašek Káňa, nikoliv Václav (s. 17), jeden z nejobsazovanějších českých herců se psal Theodor Pištěk, nikoli Teodor (s. 18), spoluautor

divadelní hry *Sokolovo* (a pozdější ředitel Filmového studia Barrandov) Fábera se jmenoval Miloslav (s. 52) a biografii Alfréda Radoka napsal Zdeněk Hedbávný, nikoliv Hedvábný (s. 61 a další). Inventář archivního fondu bych v seznamu literatury také neřadil mezi sekundární literaturu (s. 85), ale archivní pomůcky.

Diplomovou práci Bc. Markéty Pechačové považuji za mimořádně zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Domnívám se, že by měla být (či alespoň její část) publikována, neboť představuje zajímavý příspěvek k českým kulturním dějinám padesátých let minulého století.

V Praze, 11. ledna 2016

PhDr. Petr Koura, Ph.D.